

پاکسازی و بهینه‌سازی دیسک سخت

یکی از سرگرمی‌های کاربران کامپیوتر در سراسر جهان پاکسازی کامپیوتر است. پاکسازی کامپیوتر، هم به غباررویی از داخل جعبه کامپیوتر و صفحه کلید و مانیتور اشاره دارد و هم به پاکسازی داده‌های بی‌مصرف از روی دیسک سخت.

حذف فایل‌های موقتی

فایل‌های بی‌مصرف همه‌روزه در کامپیوتر به وجود می‌آید. بسته به پیکربندی برنامه مرورگر برای ذخیره فایل‌های موقتی اینترنت، دیسک سخت شما ممکن است دهها فایل گرافیکی موقتی، فایل HTML موقتی، و سایر انواع فایل موقتی را در خود نگه دارد. ویندوز نیز بخشی دیگر از فایل‌های موقتی را در یک پوشه ویژه ذخیره می‌کند، که خود سیستم‌عامل یا سایر برنامه‌ها آن را به وجود آورده‌اند. به طور آرماتی، اکثر برنامه‌ها باید این فایل‌های موقتی را پس از تکمیل عملیات خود پاک کنند، اما به مرور، برنامه‌ها بسیاری از این فایل‌ها را به جا می‌گذارند، و شما مجبورید خودتان آنها را پاک کنید.

برنامه **Disk Cleanup** یک برنامه توکار ویندوز است که می‌تواند به سرعت فایل‌های موقتی را پاک کند. برای استفاده از آن، منوی Start را باز کنید و روی All Programs کلیک کنید (در ویندوز میلنیم و ویندوز ۹۸ روی Programs کلیک کنید)، System Tools، Accessories، و Disk Cleanup را انتخاب کنید. **درایوی** (drive) را که می‌خواهید پاکسازی شود انتخاب کنید و روی OK کلیک کنید. برنامه Disk Cleanup

پس از آن که دیسک سخت شما را بررسی کند، مقدار فضایی را که می‌تواند پس از حذف بعضی از انواع فایل‌ها آزاد کند به شما خواهد گفت. اگر مطمئن نیستید که فایل‌های انتخاب شده برای حذف چه کار می‌کنند، می‌توانید هر فایل را انتخاب کنید و توضیح واقع در کادر زیر آن را بخوانید. روی OK برای حذف فایل‌های انتخابی کلیک کنید.

Disk Cleanup جامع عمل نمی‌کند. این برنامه همه فایل‌های موقتی روی کامپیوتر را حذف نمی‌کند، و متأسفانه، نمی‌توانید به این برنامه دستور بدهید که کار را بهتر انجام بدهد. اما خودتان به طور دستی می‌توانید اکثر فایل‌های موقتی باقیمانده را پیدا و حذف کنید.

برای پیدا کردن فایل‌های موقتی باقیمانده، لازم است ابتدا به پوشه Temp ویندوز بروید. در ویندوز میلنیم ۹۸ این پوشه در مکان C:\Windows\Temp قرار دارد (که در آن C نماینده دیسک حاوی سیستم‌عامل ویندوز است). از سوی دیگر، ویندوز اکس پی پوشه‌های Temp را در یک مکان پیچیده‌تر قرار می‌دهد. در Windows Explorer، در درایوی که در آن ویندوز را نصب کرده‌اید، به پوشه Documents And Settings بروید. سپس، به پوشه Temp در داخل پوشه Local Settings تحت نام کاربری خود بروید. به عنوان مثال، اگر نام کاربری شما Reza باشد، به پوشه زیر بروید:

C:\Documents And Settings\Reza
 \Local Settings\Temp

در این پوشه Temp، فایل‌ها را براساس تاریخ سازمان‌دهی کنید و سپس همه فایل‌ها و پوشه‌های

مربوط به روزهای قبل از روز جاری را حذف کنید. (هرگز فایل‌های مربوط به روز جاری را حذف نکنید.)

همچنین می‌توانید پوشه Temporary Internet Files را در پوشه Local Settings پیدا کنید. اگر محتویات آن را بررسی کنید متوجه خواهید شد که Disk Cleanup کوکی‌ها را به دو دلیل پسندیده حذف نمی‌کند. اول این که آنها فضای زیادی از دیسک سخت را اشغال نمی‌کنند؛ و دوم این که حذف آنها همه تنظیمهای ذخیره‌شده‌ای را که برای پایگاههای وب داشته‌اید پاک خواهد کرد و باعث آهستگی در عملیات اینترنت خواهد شد. اما اگر باز هم بخواهید آنها را پاک کنید، IE را به اجرا در آورید، به منوی Tools بروید، روی Internet Options کلیک کنید، روی Delete Cookies صفحه General کلیک کنید، و روی OK کلیک کنید. باز هم، پاک کردن همه کوکی‌ها فکر خوبی نیست، اما پاک کردن کوکی‌های مرتبط با برنامه‌های جاسوسی تدبیر خوبی است.

طرح برنامه‌ها

با آن که ظرفیت دیسک‌های سخت بسیار بیشتر از گذشته شده است، بزرگ شدن حجم برنامه‌ها باز هم مسئله فضای آزاد در دیسک سخت را همچنان باقی نگه داشته است. بسیاری از برنامه‌ها پس از نصب خود، تعدادی فایل موقتی، فایل پشتیبان (بک آپ)، و داده‌های غیرضروری دیگر را به جای می‌گذارند.

www.ashampoo.com

www.ursoftware.com

فایلهای خود را مرتب کنید

برای این که پاکسازی دیسک سخت کارآمدتر شود، باید دیسک سخت را از لحاظ خطا بررسی کنید و پس از هر پاکسازی عمده آن را **defragment** کنید (تکه-تکه‌زدایی کنید). نصب‌زدایی از برنامه‌ها و حذف فایلهای می‌تواند پراکندگی بخشهای مختلف هر فایل بر روی دیسک سخت را افزایش بدهد - داده‌ها در نقاط مختلف دیسک سخت پراکنده می‌شوند و پیدا کردن آنها طولانی‌تر می‌شود. اما وقتی دیسک سخت را **defragment** کنید، این عملیات، بخشهای مختلف هر فایل و همچنین فایلهای پراکنده را در کنار هم می‌چیند و در نتیجه سرعت عمل دیسک سخت بالا می‌رود.

پیش از اجرای برنامه **defragment**، بهتر است به ویندوز بگویید که دیسک سخت را از لحاظ خطا بررسی کند (تا در زمان عملیات **defragment** مسئله به وجود نیاید). برای بررسی دیسک سخت در ویندوز اکس‌پی، ابتدا همه برنامه‌های باز را ببندید، و سپس **My Computer** را باز کنید، روی نماد نماینده دیسکی که می‌خواهید بررسی کنید کلیک راست کنید، و روی **Properties** کلیک کنید. به صفحه **Tools** بروید، در بخش **Error Checking** روی **Check Now** کلیک کنید، گزینه زیر را انتخاب کنید:

Automatically Fix File System Errors

فایلهای ذخیره شده بازی را به جای گذاشته باشد، که هر دو وقتی سودمند هستند که دوباره آن برنامه یا بازی را در آینده نصب کنید. اما اگر مطمئن هستید که دیگر یک برنامه خاص را مجدداً نصب نخواهید کرد، پوشه برنامه را_ اگر وجود داشت_ بیاید و حذف کنید (اگر نمی‌دانید کجا را بگردید، **C:\Program Files** را بررسی کنید).

اگر می‌دانید که برنامه‌ای بر روی دیسک سخت نصب شده است اما در فهرست **Add Or Remove Programs** ظاهر نمی‌شود، پوشه برنامه را بررسی کنید و ببینید که آیا برنامه نصب‌زدا دارد یا نه. اگر نداشت، می‌توانید کل پوشه برنامه را پاک کنید، اما پسماندهای برنامه احتمالاً در جایی از دیسک سخت شما همچنان باقی خواهد ماند. از همین روست که می‌گوییم همیشه باید برنامه‌ها را یا با **Add Or Remove Programs** حذف کنید یا با برنامه نصب‌زدای ویژه همان برنامه (اگر موجود باشد)؛ چنین برنامه‌هایی اکثر یا همه قطعات یک برنامه را از روی دیسک سخت حذف می‌کنند. با حذف دستی یک برنامه از پوشه برنامه، بدون استفاده از یک برنامه خدماتی نصب‌زدا، احتمال به جای ماندن بقایایی از آن برنامه بر روی دیسک سخت، به ویژه بقایایی در رجیستری ویندوز بسیار زیاد است.

یک راه پیش‌گیری از مسائل مربوط به نصب‌زدایی، استفاده از برنامه‌های خدماتی نصب‌زدایی است. البته پیش از نصب برنامه‌ها، چنین برنامه‌ای باید نصب شده باشد. برنامه‌هایی چون **Ashampoo Uninstaller Suite** یا **Your Uninstaller! Pro** می‌توانند همه بقایای برنامه‌ها را از سیستم شما حذف کنند.

خیلی از اوقات، برنامه‌های خاصی را نصب می‌کنیم، آنها را امتحان می‌کنیم، و سپس آنها را فراموش می‌کنیم. باید گاه‌وبی‌گاه فهرست برنامه‌های نصب شده بر روی دیسک سخت خود را بررسی کنید و موارد غیرضروری را حذف کنید.

با آن که بسیاری از برنامه‌های کاربردی، خودشان یک برنامه **Uninstall** دارند، آسانترین راه حذف برنامه‌ها از طریق برنامه **Add Or Remove Programs** می‌تواند انجام بگیرد. منوی **Start** را باز کنید، روی **Control Panel** کلیک کنید، و روی **Add Or Remove Programs** کلیک کنید (در ویندوز ۹۸/میلنیم، روی **Settings, Start**، **Control Panel** و **Add Or Remove Programs** کلیک کنید). فهرست **Currently Installed Programs** را بررسی کنید تا برنامه‌های غیرضروری را بیابید. یک برنامه غیرضروری را انتخاب کنید، روی **Remove** یا **Change/Remove** کلیک کنید (در ویندوز ۹۸/میلنیم روی **Add/Remove** کلیک کنید)، و رهنمودها را برای نصب‌زدایی برنامه دنبال کنید. اگر عملیات نصب‌زدایی نتواند همه فایلهای برنامه را حذف کند، روی دکمه **Details** برای پیدا کردن جای آن پسماندها کلیک کنید. وقتی آنها را یافتید، با خیال راحت می‌توانید حذفشان کنید.

گاهی تعدادی از فایلهای برنامه حذف شده حتی پس از حذف برنامه با استفاده از **Add Or Remove Programs** بر روی دیسک سخت باقی می‌ماند. این وضعیت معمولاً وقتی رخ می‌دهد که یک برنامه یک فایل مخصوص تنظیمها به جای گذاشته باشد، یا یک بازی،

کتابهای

**انتشارات ریزپردازنده
را می‌توانید مستقیماً از
کیوسک مطبوعاتی قاره
تهیه فرمایید.**

**نشانی: تهران، خیابان جمهوری،
بعد از پل حافظ، مقابل
تولیدارو، کیوسک مطبوعاتی
قاره تلفن: ۶۶۷۲۵۵۸۶**

و روی OK کلیک کنید. روی OK دوباره
کلیک کنید تا عملیات تکه‌تکه‌زدایی آغاز شود.

توجه داشته باشید که در موقع اجرای عملیات
تکه‌تکه‌زدایی، هیچ برنامه‌ای که دیسک سخت را
دستیابی می‌کند در حال اجرا نباشد، در غیر این
صورت، برنامه تکه‌تکه‌زدایی هر بار که یک برنامه
کاربردی دیسک سخت را دستیابی کند عملیات
خود را دوباره از اول انجام خواهد داد. بعضی از
کاربران، برای اطمینان یافتن از این که برنامه‌های
دیگری اجرا نمی‌شوند عمل تکه‌تکه‌زدایی را در
Safe Mode انجام می‌دهند. دست کم، اطمینان
یابید که برنامه ضدویروس و سایر برنامه‌ها در زمان
عملیات تکه‌تکه‌زدایی غیرفعال هستند. □

و روی Start کلیک کنید. در
ویندوز ۹۸/میلنیم، منوی Start را باز کنید و روی
System Tools، Accessories، Programs
و ScanDisk کلیک کنید. درایوی را که می‌خواهید
بررسی شود انتخاب کنید، دکمه رادیویی
Standard را انتخاب کنید، گزینه
Automatically Fix Errors را انتخاب کنید، و
روی Start کلیک کنید.

برای اجرای عملیات defragment در ویندوز
اکس‌پی، همه برنامه‌های باز را ببندید، منوی Start
را باز کنید، و روی All Programs و
Disk Defragmenter کلیک کنید. درایوی را
که می‌خواهید تکه‌تکه‌زدایی کنید انتخاب کنید و
روی Defragment کلیک کنید. برای
تکه‌تکه‌زدایی یک دیسک سخت در
ویندوز ۹۸/میلنیم، همه برنامه‌های باز را ببندید،
منوی Start را باز کنید، روی Programs،
System Tools، Accessories و
Disk Defragmenter کلیک کنید. درایوی را
که می‌خواهید تکه‌تکه‌زدایی شود انتخاب و روی
Settings کلیک کنید. گزینه‌های زیر را انتخاب
کنید:

Rearrange Program Files So My

Programs Start Faster

و Check The Drive For Errors

(دومی به شما کمک خواهد کرد که پیش از
عملیات تکه‌تکه‌زدایی آینده دیگر برنامه
Scan Disk را به اجرا درنیاورید). سپس گزینه زیر
را انتخاب کنید:

Every Time I Defragment My Hard Drive

فرم اشتراک «ویژه دانش‌آموزان و دانشجویان»

■ اشتراک یکساله ریزپردازنده به اضافه شماره‌های ۱۱۱ تا ۱۴۴ ریزپردازنده به
قیمت سیزده هزار و ششصد تومان

■ اشتراک یک‌ساله بدون شماره‌های فوق‌الذکر: ۵۵۰۰ تومان

■ اشتراک یکساله ریزپردازنده به اضافه هفت کتاب (۱. خودتان شبکه کامپیوتر
بسازید ۲. خودتان سایت اینترنت بسازید ۳. همه چیز درباره ویندوز XP

۴. اینترنت چگونه کار می‌کند ۵. همه چیز درباره تعمیر و رفع اشکال کامپیوتر

۶. پانصد ترفند در ویندوز XP ۷. همه چیز درباره اینترنت) انتشارات
ریزپردازنده: ۱۳۵۰۰ تومان

■ برای اشتراک، مبلغ ذکر شده را به حساب جاری شماره ۲۹۱۷ (یا حساب
جاری سیبا شماره ۰۱۰۲۱۷۹۴۰۹۰۰۸) بانک ملی ایران شعبه کسری تهران (کد
شعبه ۱۸۵) به نام علیرضا محمدی‌فر (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملی
ایران) واریز کنید و اصل فیش را به همراه فرم زیر به نشانی مجله ارسال نمایید.

■ تلفن:

■ نام و نام خانوادگی:

■ شماره اشتراک قبلی:

■ شماره شروع اشتراک:

■ نشانی: